

УДК 37.018.4+37.091.8-055.1:004.9:355.0
DOI: 10.24144/2524-0609.2023.53.126-130

Розлуцька Галина Миколаївна

доктор педагогічних наук, професор
кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород, Україна
grozlutska@ukr.net
<http://orcid.org/0000-0001-9062-5466>

Гайович Євгенія Федорівна

аспірант кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
начальник відділу електронного навчання центру інформаційних технологій
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород, Україна
y.haiovych@uzhnu.edu.ua
<http://orcid.org/0009-0008-3855-7476>

Куруц Василь Васильович

аспірант кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м.Ужгород, Україна
vasia.kuruts2019@gmail.com
<http://orcid.org/0009-0008-8941-0001>

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Анотація. Умови воєнного стану створюють не сприятливі умови для освіти та розвитку дітей, але одночасно спонукають до пошуків інноваційного інструментарію. Темпоральні виклики детермінують необхідність розвивати цифрову компетентність у молодших школярів. Крім того, вміння використовувати цифрові ресурси зумовлена і вимогами до професійної майстерності сучасного педагога, адже на сьогодні володіння основами комп'ютерної грамотності є підґрунтям освітньої діяльності. Відтак, збільшується значення неформальної освіти у формуванні цифрової компетентності, зокрема у літніх таборах. Мета дослідження – представити педагогічний інструментарій розвитку цифрової компетентності молодших школярів в умовах воєнного стану на основі досвіду роботи літнього табору «IT for Kids». Зокрема, методи і форми роботи з найбільш популярними сучасними ІТ-технологіями, засоби їх практичного використання. Методи дослідження: аналіз наукових джерел та психолого-педагогічних досліджень, практичний досвід роботи в літньому таборі «IT for Kids»; емпіричні методи, включаючи спостереження та аналіз навчальних програм і матеріалів. Представлено здобутки практичного досвіду авторів з розвитку цифрових навиків дітей шкільного віку у роботі літнього табору «IT for Kids», який організовано ГО «Мегасоціум» у співпраці з Центром інформаційних технологій ДВНЗ «УжНУ» за підтримки міжнародної гуманітарної організації «Людина в біді Словачка Республіка» (PIN SK). Освітній контент включав основи комп'ютерної грамотності, кібербезпеки, безпеки в інтернеті, медіаграмотності, програмування, робототехнікою. Основні освітні цілі дослідження: визначення ключових аспектів цифрової компетентності, апробація педагогічного інструментарію, дієвого в умовах воєнного конфлікту; аналіз наукових досліджень та європейських практик; оцінка ефективності застосування цих методів та підходів в освітньому процесі; проектування подальшої роботи з розвитку ІТ компетентності в умовах неформальної освіти; окреслення перспективності та можливостей розвитку цифрових навиків дітей шкільного віку через літні табори.

Ключові слова: цифрова компетентність, діджиталізація, літній табір, неформальна освіта.

Вступ. У сучасному світі інформаційні технології та цифрові ресурси стали неодмінною частиною нашого повсякденного життя. Вони перманентно трансформують спосіб, яким ми комунікуємо, працюємо та навчаємося. Цей технологічний бум надає наймолодшим членам нашого суспільства, школярам, неймовірний доступ до знань та можливостей для розвитку. Проте, щоб цей доступ був повноцінним і корисним, важливо, аби діти були обладнані не лише сучасними гаджетами, але й володіли цифровою компетентністю.

Умови воєнного стану створюють надзвичайно складні виклики для всієї суспільної інфраструктури, включаючи освіту. Доступ до звичайних навчальних ресурсів може бути обмеженим, а навчальний процес може зазнавати перерв у зв'язку з безпековими обмеженнями. У таких умовах цифрова компетентність стає не лише важливою, але й критично необхідною. Вона дозволяє дітям використовувати доступні цифрові ресурси ефективно, розвивати критичне мислення, медіаграмотність та створювати умови для непе-

рервного навчання.

Актуальність цієї статті полягає в розгляді проблеми розвитку цифрової компетентності серед молодших школярів в умовах воєнного стану через неформальну освіту, розкриття наступних ключових питань: аналіз сучасного соціального та економічного оточення, яке вимагає від людей здатності ефективно користуватися інформаційними технологіями та цифровими ресурсами; висвітлення важливості розвитку цифрових навичок, таких як комп'ютерна грамотність, використання програмного забезпечення, медіаграмотність та критичне мислення, креативність, співпраця в команді. Спробуємо визначити ключові аспекти цифрової грамотності, які є важливими для дітей молодшого віку в контексті кризи, надати практичні рекомендації педагогам, батькам та іншим зацікавленим сторонам, а також розглянути сучасні світові тенденції у використанні інформаційних технологій в освітньому процесі молодших школярів в умовах неформальної освіти. Крім того, розглянемо методи та підходи до удосконалення цифро-

вої компетентності, які можуть бути успішно впроваджені в умовах обмежень та надзвичайних ситуацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Цифровізація та інформаційно-цифрова компетентність в сучасних умовах стали предметами дослідження багатьох практиків та науковців, які звертають увагу як на перспективи розвитку, так і на нагальні проблеми. О.Качмар, С.Барило, І.Зінькова [2] аналізують роль інформаційних технологій в освітньому процесі початкової школи в реаліях масштабної військової агресії, О.Рудницька, П.Кузик, В.Дзямко [7] виокремлюють переваги та актуальні проблеми розвитку онлайн навчання в умовах воєнного стану. В.Кремень [3] у своїй праці розглядає шляхи модернізації освіти і науки України, аналізуючи факти та розглядаючи перспективи. Про європейські цілі і цінності неформальної освіти дітей та молоді висвітлює О.Литовченко [4]. Р.Кларийс [9] окреслює ключові слова для неформальної освіти у європейських практиках.

Не зважаючи на велику зацікавленість вищенаведених науковців використанням інформаційно-цифрових технологій, дослідження можливостей неформальної освіти для розвитку цифрової компетентності школярів перебуває поза їх науковими інтересами. Одночасно, важливими в розрізі обраної нами тематики є напрацювання О.Повідайчик та М.Козубовського [6] щодо організації літніх таборів в США.

Мета статті: виявлення можливостей розвитку цифрової компетентності молодших школярів поза формальним освітнім процесом, зокрема у неформальних умовах літнього табору «IT for Kids». Завданнями є визначення актуальності неформальної освіти в розвитку цифрової компетентності за допомогою різних діяльностей; дослідження розвитку навичок програмування та інформаційної грамотності у рамках неформальних заходів; окреслення ролі використання технологій для навчання з метою полегшення процесу вивчення та реалізації своїх ідей та проєктів; аналіз значення кібербезпеки, цифрової грамотності та медіаграмотності у період воєнного стану. Для досягнення мети дослідження використовувалися такі **методи дослідження**: аналіз наукових джерел та психолого-педагогічних досліджень, практичний досвід роботи в літньому таборі «IT for Kids»; емпіричні методи, включаючи спостереження та аналіз навчальних програм і матеріалів.

Виклад основного матеріалу. Реформування сучасної освіти визначає інформаційно-цифрову компетентність як «впевнене та водночас критичне застосування особистістю інформаційно-комунікаційних технологій для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, в публічному просторі та приватному спілкуванні; інформаційна й медіаграмотність; навички безпеки в Інтернеті; розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)» [5]. Таке визначення є актуальним як для педагогів, так і для учнів.

Повномасштабне вторгнення змінило підхід до розвитку діджиталізації в Україні і водночас до удосконалення цифрових навичок як кожного, так і суспільства в цілому. У першу чергу вплив відбувся на освіту, що спонукало педагогів до надшвидкої адаптації до стресових умов та пошуку безпечних рішень для реалізації навчальних цілей. О.Рудницька зауважила, що онлайн-навчання в Україні в умовах військової агресії має свої особливості та потребує наявності необхідного навчально-методичного, технічного та дидактичного забезпечення, щоб не втрачати зв'язок вчителя з учнями [7].

О.Качмар вбачає переваги у впровадженні нових інформаційних технологій в освітній процес, адже це допомагає використовувати пізнавальні та ігрові потреби учнів у доступній формі для забезпечення їх пізнавальних процесів та розвитку індивідуальних якостей, що дозволяє молодшим школярам отримати досвід організованої навчальної діяльності та продовжувати розвиток своєї особистості в різних аспектах [2]. Не можна не погодитися з таким твердженням, адже, проаналізувавши сучасний ринок праці, доходимо висновку, що майже кожна професія вимагає володіння цифровою грамотністю та середніми навичками роботи з комп'ютером. Їй однозначно, найпопулярнішою діяльністю XXI ст. є професії у сфері ІТ. Багато хто з дітей мріє стати програмістом.

Поглиблені знання в ІТ галузі діти здобувають в основному або самостійно, або в рамках неформальної освіти. Стаття 8 Закону України «Про освіту» визначає неформальну освіту як освіту, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудження часткових освітніх кваліфікацій [1]. Формами неформальної освіти можуть бути тренінги, майстер-класи, семінари, майстерні, дистанційні курси, вебінари тощо. В Україні такий тип освіти набуває популярності. У європейській освітній практиці, як зазначає О.Литовченко, неформальна освіта для європейців є частиною концепції безперервної освіти (lifelong education), що дозволяє молодим людям і дорослим набувати і підтримувати на належному рівні вміння та компетенції, необхідні для адаптації в постійно змінному середовищі. На думку Рене Кларийса, ключовими словами для неформальної освіти є «компетенції» і «навички». Прикладами «навичок» неформальної освіти є лідерство, спілкування, вивчення мов, робота в команді, засвоєння соціальних ролей, вирішення конфліктів, критичне мислення, самосвідомість і усвідомлення оточуючих, відповідальності тощо [4, с.81].

Сьогодні популярності набуває такий вид діяльності як літні табори, їх також можна віднести до форм неформальної освіти. Якщо раніше табори функціонували лише при закладах загальної середньої освіти та були регламентовані нормативними документами Міністерства освіти і науки України, то зараз їх створюють на різних базах та локаціях з обширною тематикою.

О.Повідайчик та М.Козубовський висвітлюють досвід проведення літніх таборів у США та окреслюють характерні риси: варіативність і різноманітність таборів як за приналежністю, статусом й організаційною структурою, так і за змістом діяльності; гнучкість і відкритість, що дають можливість оперативно реагувати на запити суспільства й інтереси дітей; орієнтація на інтереси дитини, що створює максимально сприятливі умови для реалізації творчого потенціалу особистості; неформальність атмосфери спілкування в таборі; близькість до природи, що дозволяє ефективно реалізовувати програми з формування екологічної культури й гармонійного розвитку особистості [6].

Враховуючи наслідки повномасштабного вторгнення в Україні, першочергово дітям потрібні безпечне дружнє середовище, спілкування з однолітками, соціалізація та цікаве дозвілля з навчальним контентом. На базі центру інформаційних технологій ДВНЗ «Ужгородський національний університет» у співпраці з ГО «Мегасоціум» та за підтримки міжнародної гуманітарної організації «Людина в біді Сло-

вацька Республіка» (PIN SK) було проведено у липні – серпні літній табір «IT for Kids».

Проект був спрямований на навчально-виховні заходи, що мали на меті надолужити освітні втрати і включали удосконалення знань з інформатики та інформаційних технологій, англійської мови та математики. Щоб діти не відчували себе ніби у школі щоденні заняття урізноманітнювалися майстер-класами з мистецьких діяльностей (handmade) для формування образного мислення. Весь навчальний контент передбачав ознайомлення дітей різновікових категорій з основами комп'ютерної грамотності, кібербезпеки, безпеки в інтернеті, медіаграмотності, програмування у середовищах SCRATCH, Kodu, Python, робототехнікою, знайомство з IT сферою за допомогою простих програм та орієнтування у виборі напрямів IT професії в майбутньому. Ці знання є вкрай необхідними в сучасних умовах українським дітям.

З метою якісного проведення літнього IT табору та кращої ефективності кількісний склад кожної групи відповідної вікової категорії налічував до 12 учасників 8-10 та 11-13 років. План заходів був розрахований на 3 декади. Враховуючи вікові категорії дітей, тривалість занять на один день складала 4 години з перервами та рухливими іграми. Було важливо забезпечити баланс між навчанням та розвагами та врахувати інтереси дітей, а також забезпечити доступ до необхідного обладнання та програмного забезпечення.

Створення дружньої атмосфери через різні методи навчання та використання мистецьких активностей сприяло соціалізації та неформальному спілкуванню у дитячому колективі, розвитку вмінь працювати спільно та в групах, розвитку критичного та креативного мислення, а також виявленню лідерських якостей. Саме на таких уміннях акцентують увагу європейські організатори літніх таборів. Такі ж ключові вміння передбачає Концепція Нової української школи.

Враховуючи те, що табір проведено на базі ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кількість співробітників якого налічує понад 2000 осіб, інформацію про організацію літнього IT табору було поширено першочергово для працівників університету через корпоративні канали. Всі бажаючі мали можливість заповнити відповідну Google форму. Заявлена кількість учасників – 37 хлопців та дівчат віком 8 – 13 років. За результатами реєстрації, охоплено різні соціальні категорії, включаючи внутрішньо переміщених осіб, потерпілих під час війни, членів сімей учасників бойових дій та багатодітні сім'ї.

Впродовж корисного відпочинку учасники табору значно поглибили свої знання з інформаційних технологій. Основи програмування маленькі дослідники опановували у середовищі Scratch, який частково вивчається у початковій школі з інформатики. Це інтерпретована динамічна візуальна мова програмування, у якій код створюється шляхом маніпулювання графічними блоками. Середовище орієнтовано в першу чергу на дітей та початкове знайомство з основними концепціями та ідеями програмування. Завдяки динамічності, вона дає змогу змінювати код навіть під час виконання. Мова має за мету навчити дітей поняттю програмування і дає можливості створення ігор, анімацій чи музики [8].

Для вікової категорії дітей 11-13 років було проведено також заняття з Python, що також є сучасною мовою програмування високого рівня. Python володіє простим та легким у засвоєнні синтаксисом, а також має широкі можливості для розробки програм, що робить його ідеальним інструментом для введення

в світ програмування. Такі базові завдання, як створення текстових ігор або анімацій, розвивають навички у програмуванні.

Аналізуючи заняття з програмування з урахуванням гендерного індикатора, можна дійти висновку, що більшу зацікавленість до такої активності виявили хлопці (з 12 учасників це 8 хлопців і 4 дівчини). Проте на противагу таким заняттям дівчата проявили більшу активність у роботі в командах. Результати проведених вправ зі створення інтерв'ю, медіаграмотності показали, що організованість та креативність більше виражена в дівчат.

Впродовж усього періоду перебування в таборі юні айтивці також навчилися створювати ігри в середовищі Kodu. Перші власноруч створені ігри дозволили усвідомити свій маленький внесок в IT сферу, і це стало стимулом до подальшого вивчення та дослідження технологій. Саме через роботу в групах і командах діти починають усвідомлювати свою роль у суспільстві.

Однією з ключових компетентностей сучасності є вміння захистити власну інформацію та уникнути кібератак. На практичних заняттях з кібербезпеки учасники відчували себе хакерами, що допомогло поглибити знання з кібербезпеки. Крім того, в ігровій формі учасники пройшли курс з кібербезпеки та отримали сертифікати.

Юних дослідників захопили заняття з робототехніки, що є складовою STEM-освіти. Вони з легкістю складали роботів та запрограмували їх для виконання певних команд. Спільна робота допомагає розвивати навички співпраці та комунікації.

Під час літнього табору досягнуто декількох ключових цілей. По-перше, розширено навчальні можливості через доступ до нових IT-ресурсів та інструментів. По-друге, створено безпечне онлайн-середовище для дітей, де вони могли взаємодіяти та навчатися без ризику для своєї безпеки. По-третє, акцентовано на розвитку креативності, що має велике значення в сучасному світі. Головною метою стимулювати інтерес до науково-технічних дисциплін, що може вплинути на вибір майбутньої професії, досягнуто. Залучення таких проєктів, спрямованих на розвиток різних компетентностей, а саме цифрової, через неформальну освіту однозначно позитивно відображається на системі освіти у цілому. В.Кремень зазначає, що інтеграція України в європейський і світовий освітній простір має відбуватися на засадах міжнародного співробітництва, що є важливим для розв'язання актуальних завдань розвитку освіти. Поглиблення інтеграційних процесів сприяє формуванню спільних цінностей, зміцненню стратегічного партнерства і розширенню міжнародного співробітництва, зокрема у сфері освіти [3].

Висновки. Важливим ресурсом здобуття цифрової компетентності є неформальна освіта. За допомогою неформальних освітніх ініціатив, зокрема літніх таборів діти мають можливість ознайомитись та практично повправлятися у використанні інформаційних технологій в ігровій формі. Здобутком неформальної освіти у літньому таборі «IT for Kids» стали тренінгові заняття для покращення орієнтування дітей у цифрових інструментах, загострення уваги на кібербезпеці та цифровій грамотності, етиці, медіаграмотності, які умовах війни мають важливе значення. Розвитку в умовах шкільної освіти потребують започатковані у таборі деякі ідеї та підходи до STEM-освіти (навчання програмування – створення власних проєктів та ігор з використанням різних середовищ та мов програмування; робототехніка – використання роботів для навчання (створю-

вати, програмувати та взаємодіяти з роботами), що сприяє розвитку їхніх навичок у галузі інженерії та програмування; мультимедійні навички – навчання створенню відео, обробці фотографій, роботі з аудіо та відеоредакторами; кібербезпека та цифрова етика – навчання дітей правилам безпеки в Інтернеті, цифровій етиці та свідому використанню технологій; веб-розвиток – введення дітей у процес створення веб-сайтів та власних блогів, що актуально для старшокласників; створення інноваційних проєктів та творчого контенту – стимулює заохочення дітей до

створення власних проєктів з використанням ІТ, у тому числі анімації, музики, відео тощо). Започаткована в літньому таборі робота потребує продовження в умовах шкільного та позашкільного навчання, роботі клубів та гуртків тощо, де діти можуть розвивати навички у сфері цифрових технологій, робототехніки, архітектури комп'ютерних систем, мереж та ін. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у вивченні діяльності міжнародних таборів онлайн-формату щодо можливостей міжнародного обміну досвідом та знаннями.

Конфлікт інтересів. Автори підтверджують відсутність фінансових, особистих чи інших інтересів, що можуть розглядатися як потенційний конфлікт інтересів щодо публікації цієї статті.

Фінансування. Робота виконана за відсутності фінансової підтримки з боку будь-яких організацій.

Доступність даних. Це теоретичне дослідження не передбачає використання додаткових наборів даних.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту не використовувалися при написанні цієї роботи.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. Качмар О.В., Баріло С.Б., Зінкова І.І. Цифрові технології в освітньому процесі початкової школи в реаліях масштабної військової агресії. Академічні візії. 2023. № 19. <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7875382>
3. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи). Київ: Грамота, 2003. 216 с.
4. Литовченко О.В. Неформальна освіта дітей та молоді: європейські цілі і цінності. Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. (м.Суми, 29-30 травня 2020 р). Суми: Сумський державний університет, 2020. С.81–82.
5. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи / Л.Гриневич та ін.; за заг. ред. М.Грищенка. Київ: Б.в., 2016. 40 с.
6. Повідайчик О.С., Козубовський М.Р. Літні дитячі табори як частина освітньої системи США. The scientific heritage. 2019. No.40, Part 3. P.44–48.
7. Рудницька О., Кузик П., Дзямко В. Перспективи онлайн-навчання в умовах війни. Наука і техніка сьогодні. 2022. № 7(7). С.196–204.
8. Скретч (мова програмування). URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BA%D1%80%D0%B5%D1%82%D1%87_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F
9. Clarijs R. Leisure & non-formal education. A European overview of after- and out-of-school education. Prague, Czech Republic: EAICY. 2008. 118 p.

References

1. Zakon Ukrainy «Pro osvitu» [Law of Ukraine «On Education»]. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (in Ukrainian)
2. Kachmar, O.V., Barylo, S.B., & Zinkova, I.I. (2023). Tsyfrovі tekhnolohiyi v osvitiomu protsesi pochatkovoyi shkoly v realiyakh masshtabnoyi viyskovoyi ahresiyi [Digital technologies in the educational process of primary school in the realities of large-scale military aggression]. *Academic visions*, 19, <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7875382> (in Ukrainian)
3. Kremen, V.H. (2003). *Osvita i nauka Ukrainy: shliakhy modernizatsiyi (fakty, rozdumy, perspektyvy)* [Education and science of Ukraine: ways of modernization (facts, reflections, perspectives)]. Hramota. (in Ukrainian)
4. Lytovchenko, O.V. (2020). Neformalna osvita ditey ta molodi: yevropeyski tsili i tsinnosti [Informal education of children and youth: European goals and values]. *Value-based Approach in Education and Challenges of European Integration Process – Proceedings of the International Scientific and Practical Conference* (pp.81–82). Sumy State University. (in Ukrainian)
5. Hrynevych, L., et al. (2016). *Nova ukrainska shkola: kontseptualni zasady reformuvannya seredniyoi osvity* [New Ukrainian school: conceptual foundations of secondary school reform]. B.v. (in Ukrainian)
6. Povidaychyk, O.S., & Kozubovsky, M.R. (2019). Litni dytiachi tabory yak chastyna osvitiyoi systemy USA [Children's summer camps as part of the US educational system]. *The scientific heritage*, 40, Part 3, 44–48. (in Ukrainian)
7. Rudnytska, O., Kuzyk, P., & Dzyamko, V. (2022). Perzpektyvy onlayn navchannia v umovakh viyny [Prospects of online education in the conditions of war]. *Science and technology today*, 7 (7), 196–204.
8. Scratch (a programming language). https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BA%D1%80%D0%B5%D1%82%D1%87_%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F
9. Clarijs, R. (Ed.). (2008). *Leisure & non-formal education. A European overview of after- and out-of-school education*. EAICY.

Статус статті: Отримано: 01.08.2023 Прийнято: 05.09.2023 Опубліковано: 26.10.2023

Rozlutska Halyna

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Department of General Pedagogy and High School Pedagogy
State University «Uzhhorod National University», Uzhhorod, Ukraine

Haiovych Yevheniia

PhD Student of the Department of General Pedagogy and Higher School Pedagogy
Head of the E-Learning Department of the Information Technologies Center
State University «Uzhhorod National University», Uzhhorod, Ukraine

Kuruts Vasyl

PhD Student of the Department of General Pedagogy and Higher School Pedagogy
State University «Uzhhorod National University», Uzhhorod, Ukraine

**DEVELOPMENT OF DIGITAL COMPETENCE OF YOUNGER SCHOOL STUDENTS IN THE
CONDITIONS OF INFORMAL EDUCATION**

Abstract. Martial law conditions do not create favorable conditions for the education and development of children, but at the same time encourage the search for innovative tools. Temporal challenges determine the need to develop digital competence in younger schoolchildren. Modern society increasingly uses digital technologies in various aspects of life, including education and communication. In addition, the ability to use digital resources is also determined by the requirements for the professional skills of a modern teacher, because today mastering the basics of computer literacy is the basis of educational activity. The importance of non-formal education in the digital competence formation, especially in summer camps, increases. The article presents the authors' practical experience in the development of digital skills of school-aged children in the summer camp «IT for Kids», which was organized by the NGO «Megasocium» in cooperation with the Center for Information Technologies of Uzhhorod National University with the support of the international humanitarian organization «People in Need Slovakia». Educational content included the basics of computer literacy, cyber security, internet safety, media literacy, programming and robotics. The main educational research goals: determination of key aspects of digital competence, approbation of pedagogical tools effective in the conditions of a military conflict; analysis of scientific research and European practices; assessment of the effectiveness of the application of these methods and approaches in the educational process; designing further work on the development of IT competence in conditions of non-formal education; outlining prospects and opportunities for digital skills developing of school-age children vis summer camps.

Key words: digital competence, digitization, summer camp, non-formal education.